

издание 2011

Повеќе за малите претпријатија

Што прави ЕУ за малите и
средните претпријатија

Европска комисија
Претпријатија и индустрија

Европски портал за мали претпријатија

Дали сакате да дознаете што прави ЕУ за да го поттикне развојот на малите претпријатија во Европа и на глобалниот пазар и што може да направи за вашето претпријатие? Европскиот портал за мали претпријатија, кој е достапен на 21 јазик, ги собира на едно место сите информации што ги обезбедува ЕУ за малите и средните претпријатија, од практични совети за политичките прашања до локални контактни точки и вмрежување.

Пари, партнери и јавни договори

- Како до финансиски средства
- Деловни партнери и јавни договори

Како да постигнете најмногу на пазарот

- Пазарни правила на ЕУ
 - Дејности
 - Човечки ресурси
- Иновации, истражување и авторски права
- Животната средина и деловното работење
 - Деловното работење надвор од ЕУ

Политиката на ЕУ за МСП и статистики

- Политиката на ЕУ за МСП
 - Факти и бројки

Поддршка

- Превод и јазична помош
- Контактни точки и услуги за поддршка

„Малите и средните претпријатија се од клучна важност за економското закрепнување на Европската Унија. Токму затоа треба да ги поттикнуваме секогаш кога можеме. Актот за мали претпријатија (АМП) цели токму кон тоа, малите и средните претпријатија полесно да пристапат до финансиските средства и до пазарите и преку олеснување на административниот товар.“

Антонио Тајани, потпретседател на Европската комисија, одговорен за индустрија и претприемништво

Голем дел информации за Европската Унија се достапни на Интернет. До нив може да пристапите преку серверот Европа (<http://europa.eu>).

Податоците за каталогизација ќе ги најдете на крајот од ова издание.

Луксембург: Канцеларија за публикации на Европската Унија, 2011

ISBN 978-92-9238-110-3

doi:10.2871/52418

© Европска Унија, 2011

Репродукцијата е дозволена само ако е именуван изворот.

Печатено во Поранешна Југословенска Република Македонија

Европа и вашето претпријатие

Зошто им помагаме на малите претпријатија?

23-те милиони мали и средни претпријатија (МСП) во Европа се нејзиниот крвоток и опфаќаат 98% од компаниите. Тие вработуваат две третини од вработените во приватниот сектор и имаат создадено околу 80% од новите работни места во текот на изминатите пет години.

Но ова се тешки времиња за малите претпријатија. Поради проблемите со готовинскиот тек, со бирократската администрација и со глобалниот економски пад, на претпријатијата им е потребна помош за да ја пребродат бурата. За да овозможи иновации и создавање нови работни места, Европската Унија ги укинува сите препреки за обезбедување поддршка за МСП.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> 'Small Business Act (SBA)' for Europe

Што е МСП?

Мали и средни претпријатија (МСП) се претпријатија со помалку од 250 вработени. Тие во своето работење се независни од поголемите претпријатија. МСП имаат годишен обрт од најмногу 50 милиони евра или годишен биланс на состојбата што не надминува 43 милиони.

Постојат три типа на МСП:

- Микропретпријатија, кои имаат помалку од 10 вработени
- Мали претпријатија, кои имаат помеѓу 10 и 49 вработени
- Средни претпријатија, кои имаат помеѓу 50 и 249 вработени

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/facts/index_en.htm
> SME definition

Што претставува Актот за мали претпријатија за Европа?

Во јуни 2008 г., по обемни консултации, Европската комисија го донесе Актот за мали претпријатија (АМП) за Европа – документ со широк опфат мерки наменети да им го олеснат работењето на малите претпријатија.

АМП стави на маса четири законодавни предлози, но и планови за построги правила за доцнење со плаќањата. Земјите-членки, исто така, договорија 10 принципи за поддршка на МСП што треба да се почитуваат при конципирањето и спроведувањето на политиките, како на ниво на ЕУ, така и на национално ниво, за малите и средните претпријатија да можат да го достигнат својот максимален потенцијал.

Како ова може да помогне?

Во суштината на планот е втемелен принципот „прво малите“. Со ова МСП стануваат приоритет при формулирањето на политиките и се овозможува новите прописи да не го зголемуваат товарот со кој претпријатијата веќе се соочуваат.

Политичкиот моментум што го постигна АМП овозможи да се обезбедат милијарди евра нова финансиска поддршка за МСП преку опсег од финансиски механизми. Тој, исто така, опфаќа и активности со кои им се помага на малите фирми да добијат договори за јавни набавки и да пристапат до ЕУ фондовите за истражување, а на владите им дава повеќе простор да ги поддржуваат малите претпријатија без

да ги прекршуваат правилата за државна помош, истовремено поттикнувајќи ги да ги почитуваат сопствените рокови за исплата.

Целта на АМП е да му олесни на секого да започне да работи со своја сопствена фирма. Веќе постои и притисок Европејците да станат попретприемчиви преку соочување со стравот од неуспех и славење на претприемачите со сопствени претпријатија како позитивни примери.

ЕУ работи и на тоа да им помогне на претпријатијата да освојат поголем дел од европскиот внатрешен пазар и да го искористат потенцијалот што го ветуваат економиите што се развиваат.

Што сме постигнале и што нè очекува

Европската комисија внимателно го следи својот и напредокот на земјите-членки во спроведувањето на АМП во практиката.

Во почетокот на 2011 г. Комисијата усвои Ревизија на АМП. Со неа се потенцираше првичната порака на АМП, а истовремено актот беше ажуриран за да може да одговори на новото политичко и економско опкружување и да воведо нови активности за да одговори на непосредните предизвици.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> 'Small Business Act (SBA)' for Europe

Прво малите

Целта на Актот за мали претпријатија (АМП) е да го вгради принципот „прво малите“ во суштината на политиките што се кројат во Брисел и низ цела Европа. Ова значи да се слушнат малите и средните претпријатија пред да се донесат нови закони, да се испита какво влијание ќе има законската регулатива врз малите претпријатија и да им се помогне кога им е потребна поддршка.

Тест за МСП

АМП ги стави малите и средните претпријатија во центарот на формулирањето политики во ЕУ. Од јануари 2009 г., Европската комисија применува задолжителен „тест за МСП“ за да провери дали новите политики и закони на ЕУ имаат влијание врз малите претпријатија.

Повеќе земји-членки сега применуваат сличен тест при формулирањето на националните политики, а Европската комисија ги поттикнува и другите да го сторат тоа. Во согласност со АМП, новата законска регулатива може да прави разлика меѓу микро, мали, средни и големи претпријатија за да гарантира дека товарот врз претпријатијата е пропорционален. МСП може да добијат конкретна поддршка, намалени давачки или да бидат изземени со цел да се создаде терен за рамноправна игра.

Еден пример за ова е предлогот на Европската комисија да им даде можност на националните влади да ги изземат микропретпријатијата од сметководствените правила. Ова значи дека земјите-членки имаат слобода да ги осмислат своите сметководствени системи на начин што е поповолен за многу малите фирми, од кои многу не уживаат во погодностите на големите сметководствени оддели, кои посветено работат на исполнување на сложените постапки за подготвување на годишните извештаи. Ако правилата се подобро осмислени според нивните потреби, во погодностите може да уживаат до 5,4 милиони микропретпријатија, при што постои потенцијал за заштеди од 6,3 милијарди евра во корист на европската економија.

Европската комисија предлага во иднина да се спроведуваат „проверки на соодветноста“ на прописите во секторите со голем број МСП.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> 'Small Business Act (SBA)' for Europe
> SME Test

Намалување на бирократијата

На прашањето со кои препреки се среќава, секој претприемач задолжително ќе ја спомне бирократијата: премногу скапоцено време се троши на документација наместо на развивање на бизнисот. ЕУ си даде задача да го намали административниот товар на претпријатијата за 25% до 2012 г.

Во 2007 г. Европската комисија формираше група на високо ниво составена од независни претставници специјализирани за бирократски товари – која му рапортираше директно на претседателот Жозе Мануел Баросо – за да дава совети за напредокот во справувањето на оваа амбициозна цел.

Влогот е голем. За индивидуалните претпријатија намалувањето на администрацијата ќе значи заштедени пари и повеќе време за деловно работење.

За Европа, драматичното намалување на бирократијата може да поттикне пораст на БДП до 1,4%. Веќе преземените активности се очекува да заштедат 7,6 милијарди евра. Дополнителни мерки со кои би можело да се заштедат уште 30,7 милијарди евра чекаат зелено светло од членовите на Европскиот парламент и земјите-членки.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> 'Small Business Act (SBA)' for Europe
> Reducing Administrative Burdens

Поедноставени правила: фактурирање на ДДВ

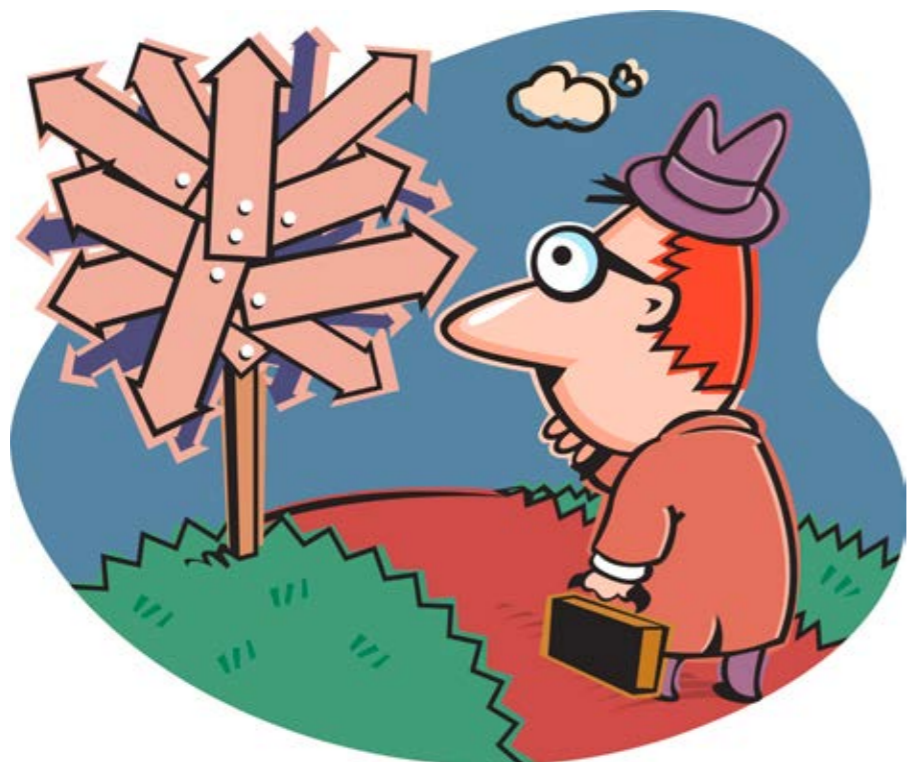
Дури и најмалите претпријатија во сè поголем обем го водат сметководството електронски. Токму затоа, во јули 2010 г., министрите за финансии на ЕУ договорија нови правила за поедноставување на процедурите за фактурирање на ДДВ.

Досега, сложеноста на правилата на ЕУ за фактурирање на ДДВ го забавуваше применувањето на технологијата за е-фактурирање. Но тоа ќе се промени. Штом ќе стапи во сила директивата, даночните власти ќе почнат да прифаќаат електронски фактури под исти услови како и за хартиените фактури. Ќе се воведат и нови мерки за отстранување на правните препреки за испраќање и чување е-фактури.

Сега земјите-членки може да воведат и изборна процедура за готовинско плаќање за фирмите со помал обрт од 2 милиони евра. Ова значи дека МСП ќе можат да го одложат плаќањето ДДВ кај даночните власти додека да ги добијат парите од своите клиенти, со што ќе се намалат проблемите со готовинскиот тек со кои се соочуваат некои МСП.

Европската комисија оценува дека еднаквиот третман на хартиените и електронските фактури би можел да резултира во заштеди од 18,4 милијарди евра, кога сите претпријатија би ги испраќале своите фактури електронски.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/rules/index_en.htm
> EU market rules
> Business basics

© Fotolia

Едношалтерски систем

Замислете си ја следната ситуација: откривате специјализиран пазар, имате идеја и сакате да започнете нов бизнис. Нетрпеливи сте да го пласирате новиот производ или услуга на пазарот колку што е можно поскоро, но вашиот ентузијазам спласнува поради бирократијата. Приказната ни е позната на сите - но на повидок е промена.

ЕУ согледува дека претприемачите се соочуваат со долготрајни постапки и премногу документација кога сакаат да регистрираат компанија. По донесувањето на Актот за мали претпријатија, земјите-членки ги засилија напорите за намалување на времето и трошоците што се неопходни за регистрирање фирма.

Сега, во просек, потребни се 9 дена за регистрирање приватна компанија со ограничена одговорност (споредено со 12 дена во 2007 г.) и 399 евра (споредено со 485 евра во 2007 г.), а понатамошно подобрување се очекува по 2010 г.

Европската комисија, исто така, го проширува овој проект со цел да го

намали времето што на претпријатијата им е потребно за добивање на дозволи и лиценците за работа на најмногу 1 месец. Фрустрирачки е кога мора да се обратите до повеќе институции за да го регистрирате своето претпријатие. Досега 18 земји-членки имаат воспоставено едношалтерски систем, кој ви овозможува да регистрирате компанија со ограничена одговорност само со една посета.

Владите ги споделуваат искуствата и учат од искуството на другите за олеснување на регистрацијата. Бугарија, на пример, поедностави девет постапки за регистрација така што ги интегрираше во една постапка. Германија го измени Законот за трговски друштва за да го поедностави системот на начин што ќе поттикне повеќе граѓани да ги преточат своите идеи за бизнис во реални потфати. Во словенечкиот електронски шалтерски систем може да се регистрира претпријатие за три дена, дури и побргу - потег што на словенечките МСП им заштедува 10,2 милиони евра годишно.

Во 22 земји постои „една контактна точка“ што им помага на компаниите што сакаат да

даваат прекугранични услуги. Европската комисија работи со земјите-членки тие да прераснат во целосно функционални портали на е-влада, лесни за користење за новите и веќе етаблирани претпријатија, со цел да трошат помалку време во административни процедури. Понатаму, примената на принципот „само еднаш“ ќе значи дека претпријатијата не треба да ги поднесуваат истите податоци повеќепати до различни владини тела за добивање дозволи, плаќање даноци и за статистички цели.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
 > *Improving the business environment: starting, running and growing a business*
 > *Start-up procedures*

и

http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/economic-sectors/index_en.htm
 > *Services*

Ако во почетокот не ви тргне...

Многу претприемачи се соочуваат со тешкотии при првиот деловен потфат пред да постигнат голем успех. Но речиси половина Европејци не сакаат да работат со некој што не бил успешен во минатото, а стечајните закони го отежнуваат новиот почеток.

Од сите затворени претпријатија, на стечај се должат 15%, или 700.000 МСП, и околу 2,8 милиони работни места секоја година. Во 2009 г. повеќето европски земји искусија остро зголемување на бројот на стечаите како последица од светската финансиска криза и економскиот пад.

Покрај општествената стигма за неуспех, деловните луѓе што се во потрага по нова можност може да заглават во стечајни постапки што траат помеѓу 4 месеци и 9 години, зависно од земјата-членка во која се регистрирани. Иако студиите покажуваат дека деловните луѓе што не успеале учат од своите грешки, општеството го потценува деловниот потенцијал на тие што почнале одново.

Актот за мали претпријатија ги повикува националните влади да овозможат чесните претприемачи да ги завршат сите законски процедури за ликвидација на претпријатието во рок од една година, а Европската комисија ја олеснува размената на најдобри практики меѓу земјите-членки.

Во повеќето европски земји тие што почнале одново се третираат со ист аршин како и новите претпријатија, вклучувајќи го и користењето на погодностите од инструментите на ЕУ за поддршка. Белгија, Финска, Ирска, Шпанија и Обединетото Кралство презедоа чекори за намалување на времето потребно за завршување на стечајните постапки, но пред земјите-членки претстои уште многу работа.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
 > *Improving the business environment: starting, running and growing a business*
 > *A second chance in business*

© Fotolia

© Fotolia

Пристап до финанси

Дури и пред да почне економскиот пад, некои мали претпријатија имаа тешкотии да дојдат до финансиските средства што им беа потребни за развој и иновации. Без оглед дали се работи за кредит за купување возило за дејноста на испорачување или вложување во нова биотехничка компанија, МСП честопати тешко стигнуваат до средства за финансирање.

Во почетокот на финансиската криза во 2008 г. банките во многу земји стануваа сè помалку расположени да кредитираат претпријатија, со што се продлабочија предизвиците со кои се соочуваа претпријатијата. Предизвик е да се обезбеди малите и средните претпријатија да имаат пристап до соодветни начини на финансирање.

Европската комисија го формираше Финансискиот форум за МСП, во чи рамки редовно се среќаваат организации што претставуваат МСП, банки и други финансиски институции, за да разгледаат како најдобро да се справат со тековните предизвици и со долгорочните структурни проблеми на МСП за пристап до финансиски средства.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
> General information on funding
> Better access to finance

(ЦИП) го раководи Комисијата, преку Европскиот инвестициски фонд (ЕИФ).

Меѓу 1998 и 2010 г. речиси половина милион мали претпријатија ги искористија гаранциите што беа обезбедени преку европските финансиски инструменти. Програмата ЦИП, која започна во 2007 г., има буџет од преку 1 милијарда евра наменет за олеснување на пристапот до кредити и инвестициски капитал за МСП, во ситуации кога постои таков недостаток на пазарот. Секое потрошено евро во просек значи добиени 6 евра ризичен капитал или до 40 евра банкарски заем, така што до 2013 г. се очекува да се генерираат 30 милијарди нови финансиски средства за МСП од финансиските институции што ќе можат да ги користат до 400.000 МСП.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
> Capital, loans and bank guarantees
> Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP) - financial instruments

Полесен пристап до кредити

Повеќето претпријатија во Европа сметаат на банкарските кредити за надворешно финансирање. Меѓутоа, кредитирањето може да биде тешко за МСП, особено ако немаат залог или немаат доволно добар бонитет или кредитна историја.

ЕУ поддржува финансиски посредници во земјите-членки како банки, лизинг-компани, гаранциски фондови, институции со заеднички гаранциски фондови, промоциски банки или која било друга финансиска институција што финансира МСП преку гаранции за кредитирање. Ова го намалува нивниот ризик и им овозможува да им даваат повеќе кредити на МСП отколку што инаку би можеле. Гаранцискиот инструмент за мали претпријатија во рамките на Рамковната програма за конкурентност и иновации

и

http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
> Applying for money
> Access2finance - direct access to national financial intermediaries

Микрокредити

Зголемената понуда на микрокредити (на пр. заеми до 25.000 евра) поттикнува да се создаваат нови претпријатија, го поттикнува економскиот раст и им отвора врати на луѓето што на друг начин не би стигнале до таква можност. Претприемачите често се соочуваат со тешкотии да позајмат мали износи поради тоа што банките сметаат дека микрокредитирањето носи висок ризик, мал поврат и високи оперативни трошоци

во споредба со позајмениот износ. Многу земји-членки имаат специјализирани институции за микрофинансирање за да ги надминат овие проблеми. ЕУ работи напорно за да им помогне на земјите-членки и на регионите да го подобрат микрокредитирањето на претприемачите, како и да разменуваат добри практики. ЕУ дава гаранции за микрокредити во рамките на Рамковната програма за конкурентност и иновации (ЦИП), која ја раководи Европскиот инвестициски фонд (ЕИФ), а во регионите, во рамките на структурните фондови, преку иницијативата ЈЕРЕММЕ (Заеднички европски ресурси за мали и средни претпријатија).

ЈАСМИНЕ (иницијатива на Европската комисија за поинтензивен развој на микрокредитирањето во Европа) особено е насочена кон лица од социјално исклучената популација, како и одетничките малцинства, што сакаат да се самовработат. Европскиот инструмент за напредок во микрофинансирањето (ЕПМФ), исто така, обезбедува микрокредити првенствено за лица што го загубиле работното место и сакаат да почнат сопствен бизнис.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
> Capital, loans and bank guarantees

Финансиска помош од Европската инвестициска банка (ЕИБ)

Европската инвестициска банка (ЕИБ) е долгорочна кредитна банка на ЕУ. Од 2008 г. банката позасилно се насочи кон МСП за да помогне да се затвори финансискиот јаз.

ЕИБ намени 30 милијарди евра за МСП во периодот од 2008 до 2011 г. Ваквата посветеност на претприемништвото, непозната пред октомври 2008 г., овозможи преку комерцијалните банки до МСП да стигнат милијарди евра. Банката, исто така,

распредели 1 милијарда евра за хибриден капитал со комбинирани карактеристики на заеми и капитал („мезанин-финансирање“), средства што ќе бидат реализирани преку Европскиот инвестициски фонд.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
 > Capital, loans and bank guarantees
 > European Investment Bank (EIB) loans for SMEs

Инвестициски капитал

Ризичниот капитал опфаќа фондови што им се достапни на претпријатијата во раните фази на нивниот раст (започнување и развој). Малите претпријатија што се иновативни и ориентирани кон раст мора да соберат капитал (инвестициски капитал) од различни извори, бидејќи немаат сопствени средства или немаат пристап до кредитирање. Меѓутоа, многу инвеститори не сакаат да вложуваат во нови претпријатија и иновативни фирми поради големиот ризик и трансакциските трошоци или поради тоа

што проценуваат дека очекуваниот поврат нема да го покрие ризикот.

Комисијата тесно соработува со земјите-членки за да ја подобри ефикасноста на пазарите на инвестициски капитал за добрите проекти да си најдат соодветни инвеститори, како и за да се создаде поотворен и поконкурентен пан-европски пазар на инвестициски капитал. Целта на Комисијата е да ги поттикне земјите-членки да учат од добрите практики, преку поддршка на инвестициите на „деловни ангели“, особено на прекуграничните инвестиции и во соработка со фондови за инвестициски капитал.

Преку финансиските инструменти во рамките на Рамковната програма за конкурентност и иновации (ЦИП), ЕУ сака да го подобри пристапот на деловниот сектор до ризичен капитал: инструментот за високоразвојни и иновативни мали и средни претпријатија (ГИФ) обезбедува ризичен капитал за мали претпријатија во раните фази на нивната експанзија.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
 > Capital, loans and bank guarantees
 > Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP) - financial instruments

Мезанин-финансирање

Европската комисија, исто така, е посветена и на подобрување на европските пазари за финансиски производи со комбинирани карактеристики на заеми и инвестициски капитал. Ова таканаречено мезанин-финансирање е соодветно за поддршка на претпријатијата во различни фази на нивниот животен циклус какви што се растот и пренесувањето на бизнисот.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
 > General information on funding
 > Better access to finance

Подобар готовински тек: справување со доцнењето при плаќањата

Иако пристапот до финансиски средства е најважниот проблем на претпријатијата, проблемите со ненавремената наплата со кои тие се соочуваат се другата страна на „паричката“. Времето што е потребно за да се наплати една фактура е различно во различни делови на Европа и во многу земји ваквото доцнење предизвикува сериозни проблеми за МСП. Токму затоа во октомври 2010 г. ЕУ постигна согласност да ја ревидира Директивата за намалување на доцнењето во плаќањата и да обезбеди подобра заштита за кредиторите, кои најчесто се МСП, истовремено почитувајќи го принципот на слободно договарање. Јавните органи ќе мора да ги плаќаат сметките во рок од 30 дена или во спротивно ќе плаќаат минимална камата договорена на ниво на ЕУ. Се очекува дека овие мерки ќе резултираат во дополнителна достапна ликвидност за претпријатијата во износ од 180 милијарди евра.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/rules/index_en.htm
 > Business basics
 > Fighting late payments

Подобар пристап до финансии за истражување

Комисијата продолжува да го промовира пристапот на малите и на средните претпријатија до 7-та рамковна програма за истражување и технички развој (ФП7). Со цел да обезбеди дека 15% од буџетот на Програмата за соработка во рамките на ФП7 (т.е. 5 милијарди евра) ќе бидат распределени на МСП, Комисијата започна да објавува повици само за МСП со дефинирани буџети и да обезбедува подобра поддршка за корисниците, со повеќе активности за информирање и за градење на свеста.

Модел-договорот за грант од ФП7 беше изменет така што да го прикажува статусот на МСП во текот на проектот, наместо да ги казнува претпријатијата што искусуваат брз раст.

Во тек е разгледувањето на повеќе предлози за поедноставување што Комисијата ги подготви во април 2010 г., а кои суштински ќе придонесат ФП7 да стане попростапна.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
 > Innovation, research and technology

Во земјите-членки: им подаваме рака на МСП

За да го поттикне закрепнувањето на економијата, ЕУ во 2009 г. усвои привремени измени на своите правила за државна помош за да им олесни на земјите-членки да ги поддржуваат малите претпријатија. Комисијата, исто така, ги поедностави правилата за државна помош во функција на поддршка на МСП. Сега во Прирачникот за правилата за државна помош јавните органи може да најдат концизен преглед за тоа како можат да ги поддржуваат МСП во согласност со ревидираните аранжмани.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/rules/index_en.htm
 > Competition rules
 > Handbook on State Aid Rules for SMEs

Подобрување на кохезијата во Европа

Кохезиската политика ја обезбедува најголемата поддршка на ЕУ за малите и за средните претпријатија. 55 милијарди евра се распределени како поддршка на

деловната заедница во периодот 2007-13 г. Речиси 50%, односно околу 27 милијарди евра, директно се насочени кон МСП. Преостанатиот дел се планира како поддршка за продуктивни инструменти што не ја земаат предвид реалната големина на претпријатијата и кои во најголем дел повторно треба да бидат од корист за МСП. И Европскиот социјален фонд (ЕСФ) ја согледува важната улога на МСП во создавањето нови работни места, па планираните активности вредни дополнителни 14 милијарди евра ги насочува кон давање директна помош на претпријатијата, особено на малите и на средните претпријатија, за да им помогне да се адаптираат на променливите пазарни услови.

Релативните износи што се распределуваат за МСП меѓу земјите-членки се разликуваат зависно од потребите и приоритетите на земјите. Активностите што се поддржуваат и се поврзани со МСП опфаќаат пристап до финансиски средства, зголемена примена на ИКТ, создавање регионални и локални капацитети за истражување и развој и иновации, воспоставување деловна инфраструктура и услуги за поддршка на МСП, промовирање на соработката (на пр. трансфер на технологија) меѓу претпријатијата, истражувачките институции и јавните органи во ист регион или помеѓу региони во границите или преку границите на земјите, воведување иновативни технологии, како и технологии за зачувување на животната средина и системи за управување во МСП, застапување на претприемништвото и едукација за претприемачите, и подобрување на човечките ресурси во МСП.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/finance/index_en.htm
 > Business Investment

Промовирање на претприемништвото

Негувањето на претприемничкиот дух кај европските граѓани е темелот на Актот за мали претпријатија за Европа (АМП). Се спроведува цел опсег програми за професионална ориентација и кариера на идните претприемачи, за да се поттикнат луѓето од различни возрасти и потекло да го доживуваат претприемништвото како постојна можност.

Истражувањето Евробарометар 2010 покажува дека само 45% од Европејците претпочитаат да бидат самовработени наместо вработени, споредено со 55% од Американците и 75% од Кинезите.

Преку поддршката за мрежите (на пр. на жени-претприемачи), поголемата едукација за претприемништвото, олеснувањето на мобилноста и размената на добри практики, Европа покажува колку сериозно му пристапува на предизвикот за застапување на претприемништвото.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Promoting entrepreneurship
> European SME Week

Европска недела на мали и средни претпријатија

Само 12 месеци откако Европската комисија го објави Актот за мали претпријатија, во мај 2009 г., се случи првата Европска недела на мали и средни претпријатија.

Со настани во 36 земји, вниманието беше свртено кон претприемачите, за да им се овозможи на деловните луѓе да изградат значајни мрежи истовремено градејќи го профилот на претприемач пред општата јавност.

До втората Европска недела на МСП што се одржа во мај 2010 г. околу 3,2 милиони луѓе учествуваа на повеќе од 1.500 настани, на кои беа презентирани информации за структурите за поддршка на МСП и им беше оддадено признание на претприемачите за нивниот придонес кон добросостојбата, создавањето работни места, иновациите и конкурентноста во Европа. Европската недела на МСП ќе се одржи и во 2011 г.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Promoting entrepreneurship
> European SME Week

Размена на добри практики

Овозможувањето меѓусебна размена и учење помеѓу креаторите на политиките претставува клучен дел од напорите на Европа да го поттикне претприемништвото. Европската комисија работи со земјите-членки на идентификување примери за споделување одлични политики за МСП. Беше изработена збирка податоци со добри практики за да се илустрира успешното применување на принципите од Актот за мали претпријатија.

Збирката содржи преку 600 добри практики собрани преку учеството на земјите во изминатите 10 години. Креаторите на политиките може да се инспирираат од овие искуства и да размислуваат како да ги применат локално. На пример, во 2009 г. Белгија извести дека нејзиниот „еколошки грант“ за фирмите што инвестираат во зелени технологии бил инспириран од слични мерки во Холандија, а Естонија потврди дека нивната претстечајна постапка е моделирана според постапките што се спроведуваат во Германија, Финска и во Австрија.

Ваквата плодна размена на идеи ги премина границите на ЕУ и ги вклучи и земјите-кандидатки и владите од европското соседство.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Good practices

Европски награди за претпријатија

Европските награди за претпријатија што Европската комисија ги воведо во 2006 г.

имаат цел да ја препознаат и да ја наградат извонредноста кај органи во јавниот сектор што работат на промовирање на претприемништвото и на малите претпријатија.

Секоја година преку 300 иницијативи се натпреваруваат за национални награди, а потоа жири на високо ниво го избира победникот во рамките на Европа. Натпреварот овозможува да се потенцираат најдобрите практики за промовирање на претприемништвото и малите и средните претпријатија на локално, регионално и национално ниво.

Добитник на Наградата на високото жири на европскиот натпревар на претпријатија во 2010 г. беше проектот „Претприемачи дома“ (Entrepreneurs in Residence) на Агенцијата за регионален развој на Оверњ (Agence Régionale de Développement des Territoires d'Auvergne) во Франција. Оваа иницијатива привлече претприемачи што започнаа свој бизнис во овој регион, кој често се смета за рурален и зафрлен. Учесниците ги искористија погодностите од посебно скроената поддршка за започнување на дејноста и за финансирање, а тоа резултираше во создавање 600 работни места во регионот.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Good practices
> European Enterprise Awards

Еразмус за млади претприемачи

Кога учите од искусен претприемач, тоа може да ви помогне вашиот нов деловен потфат да стане успешен. Токму затоа ЕУ ги поддржува младите луѓе со паметни идеи што сакаат да добијат обука од веќе искалени деловни луѓе.

Програмата Еразмус за млади претприемачи овозможува нови претприемачи да работат во МСП на друго место во ЕУ и таму да ги развиваат своите деловни вештини. Претприемачите-домаќини ја

споделуваат својата мудрост во поглед на надминувањето на препреките и развивањето здрава компанија.

Програмата ја потенцира вредноста на внатрешниот пазар и ги поттикнува претприемачите да погледнат надвор од своите граници. По најмногу шестмесечен престој надвор од својата земја, младите претприемачи се враќаат со прецизно разработен работен план и мрежа од вредни контакти.

Во 2009 и 2010 г., во текот на првите 21 месец од проектот, во програмата за размена учествуваа 724 претприемачи. Во следните години се планира програмата да поддржува во просек по 800 размени годишно, односно да вклучи 1.600 претприемачи.

Претприемачи во движење

Лука Поли, претприемчив италијански хирург, помина три месеци во Шпанија работејќи во центар за релаксација што го води Франсин Хуаман, претприемач со серија претприемнички потфати.

„Веќе две години планирам да започнам сопствен бизнис, но потребно е време за да ги развиеш идеите, да собереш пари, да најдеш простор и сл. Кога се појави можноста да учествувам во програмата Еразмус, веќе ја имав разработено мојата идеја, но беше потребно да ја допрецизирам. Во Шпанија престојував од јули до септември и учев од искусен претприемач, а програмата ја искористив за да ги тестирам моите идеи“, рече Поли.

„Со радост ја пречекав Луси во мојот центар за релаксација. Искуството беше толку добро што и во иднина повторно ќе бидам претприемач-домаќин“, рече Хуаман.

Luciana Delle Donne, Officina Creativa Soc. Coop Sociale, Italy

Совладување на родовиот јаз

Активностите за споделување информации со можните претприемачи за започнување деловен потфат, промовирањето позитивни примери и овозможувањето на менторството може да бидат еднакво важни активности како и овозможувањето достапно кредитирање и намалувањето на бирократијата, особено кога се работи за поттикнување на жените да ги искористат новите можности за бизнис.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Promoting entrepreneurship
> Erasmus for young entrepreneurs

ЕУ сака да биде сигурна дека жените ги имаат сите информации што им се потребни за полесно да ги започнат своите потфати. Затоа во 2009 г. беше основана Европската мрежа на амбасадори на женското претприемништво. Ова е група од околу 250 успешни европски деловни жени што водат кампањи во училишта, универзитети, деловни групи и во медиумите, за да ги инспирираат жените од сите возрасти да станат претприемачки и за започнат свој сопствен бизнис. Раскажувајќи ја својата „приказна“ тие стануваат позитивни примери. Европската комисија, исто така, создава Европска менторска мрежа за жени-претприемачи за да се зголемат можностите за новите жени-претприемачи да започнат одржливи и успешни претпријатија. Преку мрежата се обезбедуваат практични и посебно скроени алатки за жени-дипломци, достапни на порталот Women@Business.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Promoting entrepreneurship
> Women entrepreneurs

Образование за претприемништво

Претприемништвото е клучната вештина во животот, им помага на луѓето креативно да размислуваат, да проценуваат и да преземаат ризици и да бидат иновативни: претприемништвото е способност идеите да се преточат во активност.

Како што образовните системи се насочуваат кон учење што гради способности, така претприемничките вештини стануваат многу повеќе ценети во повеќе земји-членки. Во неколку земји претприемништвото сега се втемелува во наставните планови за средното образование и се изработуваат национална стратегија и акциони планови за претприемничко образование во високото образование. Но во други земји-членки треба да се сработи уште многу.

Освен во средното образование, претприемничките вештини сега се опфаќаат и во наставните планови за стручното образование во повеќето земји на ЕУ, иако јазот што постои сè уште е голем. Во високото образование курсевите за претприемништво сè уште и често се ограничени на студентите што веќе се на деловни или економски студии.

- Во Астурија (Шпанија), учениците од средните училишта водат миникомпании за увоз и извоз како составен дел од регионалниот наставен план. Истражувањата покажуваат дека околу 16% од студентите учествуваат во миникомпаниите во училиштата, а подоцна основаат и сопствени компании.
- На Даблинскиот институт за технологија (Ирска), наместо да полагаат испит за претприемништво, студентите мора да организираат добротворен настан.
- На Универзитетот Стечкалјд (ОК), на Одделот за применета музика, се предава претприемништво бидејќи согледале дека самовработувањето е потенцијален дел од кариерите на дипломците по музика.

земјите-членки за да осигури дека наставниците имаат пристап до обука за тоа како да предаваат претприемништво и како да бидат иновативни во поглед на надгледните материјали за предметот.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Promoting entrepreneurship
> Education & training for entrepreneurship

Европската комисија работи со

Пристап до пазари

Да ги искористиме предностите на внатрешниот пазар на ЕУ

Европскиот внатрешен пазар претставува 500 милиони потрошувачи, но преголем број мали и средни претпријатија не успеваат да погледнат преку границите на сопствените земји. ЕУ значително притиска да го заокружи единствениот пазар за да го ослободи огромниот потенцијал на Европа.

Актот за единствениот пазар, кој Европската комисија го претстави во октомври 2010 г., вовеле сеопфатен пакет мерки чија цел беше да ги отстранат бариерите за деловната соработка низ цела Европа. Овој акт ќе помогне да се испеглаат разликите во националните правила, да му се стави крај на удвојувањето на процедурите и да се пополни недостигот од информации за деловни можности.

Актот опфаќа специфични мерки со кои им се помага на МСП да иновираат, да создаваат нови деловни модели, да пристапат полесно до финансирање, да продаваат стоки и услуги преку граница и да работат во помалку бирократизирано опкружување.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/rules/index_en.htm
> Cross-border business in the EU
> Single Market Act

Поедноставување на правото на трговските друштва

Еден од клучните начини за поттикнување на прекуграничната трговија е да им се дозволи на МСП да работат низ целата Европска Унија без да мора да регистрираат посебни компании во секоја земја-членка во којашто се активни. Европската комисија предложи Статут за европските приватни компании, со кој се отстрануваат бариерите на внатрешниот пазар.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/policy-statistics/policy/index_en.htm
> Improving the business environment: starting, running and growing a business
> European Private Company

Трговија со услуги

Директивата за услуги на Европската Унија, која стапи во сила на крајот од 2009 г., ветува значителна поддршка за компаниите што пружаат прекугранични услуги. Со неа се олеснува основањето услужни компании што може да дејствуваат низ цела Европа и таа овозможува компаниите да ги средат сите формалности што се однесуваат на еколошки дозволи и овластувања преку единствена контактна точка во секоја земја-членка.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/economic-sectors/index_en.htm
> Services

Да ги разбереме стандардите

Усогласувањето со европските стандарди може да биде сериозен и комплексен зафат за малите претпријатија. МСП треба подобро да ги познаваат стандардите и како тие би можеле да влијаат на нивното работење.

За да се надмине ова, деталите за стандардите сега се објавуваат на наменски интернет-страници, каде што се објаснува како стандардите влијаат на одредени сектори, а се воведуваат и Информативна служба за МСП и портал за стандарди. Европската комисија, исто така, вложи во иницијативи за промовирање на учеството на МСП во процесите за воспоставување стандарди, како и за поддршка на малите претпријатија да си ги одбранат сопствените интереси.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/rules/index_en.htm
> Standards
> Standardisation and SMEs

Заштита на интелектуалната сопственост

Честопати најголемата вредност што малите и средните претпријатија ја имаат не е во облик на физичка, туку во облик на интелектуална сопственост. Зачувувањето на ваквата врвна сопственост е од витално значење кога компанијата освојува нови пазари.

Економичниот и пристапен систем за заштита на интелектуалната сопственост е еден од врвните приоритети на ЕУ бидејќи се стреми да ги поддржи МСП и да го заокружи единствениот пазар. ЕУ работи на остварувањето на еден единствен европски патент и унифициран парничен суд за одбрана на патенти. Ова ќе ги намали трошоците за малите претпријатија и ќе внесе предвидливост во правниот систем.

Трошокот за правата на трговската марка во ЕУ веќе е намален за сите претпријатија благодарение на политичката согласност таксите да се намалат за 40% и да се поедностават постапките за регистрација.

Информативната служба за правата од интелектуалната сопственост обезбедува бесплатни услуги преку е-пошта, како и ресурси на Интернет за прашања поврзани со правата од интелектуална сопственост во проекти финансирани од ЕУ. Една посебна информативна служба во Кина, која е отворена за сите МСП, дава експертски совети за работи од областа на интелектуалната сопственост во Кина или поврзани со Кина.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/innovation-research-copyright/index_en.htm
> Intellectual property

Како до договори за јавните набавки

ЕУ е посветена да обезбеди МСП да добијат праведен дел од јавните набавки во ЕУ и да го истражат својот целосен потенцијал. Последните истражувања покажуваат дека МСП добиваат 34% од јавните набавки што се објавуваат во цела ЕУ, додека пак нивниот придонес кон економијата во поширок контекст изнесува 52%.

Комисијата подготви Кодекс за најдобрите практики за земјите-членки и за договорните органи со примери како да се подобри пристапот на МСП до договорите за јавни набавки. И мрежата Ентерпрајз Јуроп (Enterprise Europe) работи на обуки за компаниите и го олеснува дијалогот меѓу јавните органи и МСП.

Покрај тоа, Комисијата работи да ја зголеми транспарентноста на јавните набавки, како и да им олесни на компаниите да конкурираат на тендери во други земји. На пример, иако на интернет-страницата Дневни електронски тендери (ТЕД) за целата ЕУ мора да се објавуваат само договори за јавни набавки што надминуваат одреден вредносен праг, јавните органи сега имаат можност таму да објавуваат и договори со помала вредност. Системот и-Сертис (eCertis) им помага на компаниите и на јавните органи да ги разберат различните документи што се неопходни за да се исползуваат тендерските можности низ цела Европа. Покрај тоа, во 2011 г. ќе проработи интернет-алатката ТЕД за пронаоѓање деловни партнери. Овие настани го следат сè поприсутниот тренд на електронски пристап до тендерската документација: во 2007 г. 58% од набавувачите и 42% од компаниите користеле алатки за е-набавки, а во 2010 г. овие бројки пораснаа на 73% и 82%, соодветно.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/funding-partners-public/business-procurement/index_en.htm
> Public contracts

Иновациите: клуч до успехот

Без оглед дали сакате поголем дел од пазарот, или сакате да се проширите во рамките на ЕУ, или гледате можност на растечките пазари, вашиот успех често зависи од тоа дали имате иновативен производ. Но иновацијата не значи задолжително

високотехнички производ. Иновацијата може да се состои и од нови деловни модели, дизајн, брендирање и услуги.

Планот на ЕУ за „Иновативна Унија“, кој беше презентираан во октомври 2010 г., има цел да ги насочи политиките за истражување и иновации кон основните предизвици со кои се соочува нашето општество, а тие се климатските промени, енергетската ефикасност и демографската еволуција, каде што постои и голем економски потенцијал. Иновативната Унија има цел да го забрза начинот на кој ги осмислуваме, ги разработуваме и ги изработуваме решенијата и ги интегрираме во секојдневниот живот на граѓаните. Исто така, таа има во план да се справи со „тесните грла“ што во моментов спречуваат идеите да стигнат до пазарот, а такви се скапите патенти, расцепканоста на пазарот, ограничениот инвестициски капитал и недостигот од вештини.

Квантен скок и Нобелова награда за европските иноватори

Холандскиот физичар Андре Гејм и неговиот британски партнер Константин Новоселов ја добија Нобеловата награда за физика за 2010 г. за нивната работа на графенот, нов јаглероден материјал од едноатомски слој, кој не само што е многу тенок, туку е и многу издржлив. Истражувањето има голем потенцијал за примена, на пример во супербрзите и суперлесни графенски транзистори, транспарентните екрани на допир, фотоволтичките ќелии и лесните плочи. Пионерската работа на двајцата научници делумно беше финансирана од Рамковната програма за конкурентност и иновации (ЦИП).

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/innovation-research-copyright/index_en.htm
> Innovation and R&D
> EU Innovation policy

Екоинновации: да ја прифатиме промената

Во наоѓањето одржливи решенија за секојдневните проблеми се кријат големи деловни можности. Екоинновацијата – секој нов производ, услуга или процес во корист на животната средина – е од суштинско значење за целта на ЕУ да овозможи одржлив развој и да создаде работни места.

Во 2008 г., екоиндустријата на ЕУ веќе вработуваше околу 3,4 милиони луѓе и имаше обрт од преку 300 милијарди евра. Стапката на раст во секторот, приспособена кон инфлацијата, се проценува на 5,9%, што покажува дека оваа дејност има светла иднина.

Во периодот 2008-13 г. Рамковната програма за конкурентност и иновации (ЦИП) намени 200 милиони евра за екопроекти. Комисијата ги промовира и екоиновациските кластери и активностите со кои се отстрануваат пречките за трансфер на експертиза помеѓу малите претпријатија во секторот за еколошки технологии.

Дури и МСП што не се директно вклучени во создавањето зелени производи имаат своја улога на пазарот. Компаниите што се заинтересирани за еколошки решенија често откриваат дека нивната конкурентност пораснала благодарение на заштедите во трошоците. Поради тоа, Европската комисија ја проширува мрежата од експерти за животната средина и енергетската ефикасност во рамките на мрежата Ентерпрајз Јуроп, кои можат да им помогнат на малите и средните претпријатија преку советодавни услуги.

Сончев Град: модел за одржливо урбано живеење

Хелиополис (или Сончевиот Град) некогаш бил главен град на стариот Египет. Еден друг Сончев Град, од 1.700 дома во Херхуговард, Холандија, е првиот град во светот со неутрални емисии на јаглероден диоксид и може да претставува модел за одржливо урбано планирање. Сончевиот Град, кој го поддржува ЕУ, беше изграден на земјиште што претходно било покриено со тресетна почва, а со енергија се напојува од три ветерници, како и од мноштво соларни панели. Покрај тоа, водата се прочистува со природна трска, а блиската шума го апсорбира јаглеродниот диоксид од атмосферата.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/environment-business/index_en.htm

МСП и дигиталната економија

Дигиталната економија им нуди на високотехничките МСП значителни можности за иновирање и развивање производи за тесно специјализирани пазари, но истовремено дигиталните вештини овозможуваат традиционалните компании да станат поконкурентни. Затоа

Европа работи да ги намали препреките на дигиталните пазари, да изгради доверба во мрежите на Интернет, да обезбеди дигиталните услуги да станат интероперабилни и да ја поттикне дигиталната писменост.

ЕУ сака европските МСП целосно да ја одиграат својата улога. Комисијата започна серија големи паневропски пилот-активности што ќе овозможат создавање „глобални дигитални снабдувачки синџири“ во цели економски сектори во Европа.

Поседувањето на вистински потребните вештини во сите сектори ќе стане од клучна важност за перспективата на Европа во дигиталните индустрии. Првата кампања за градење на свеста, Европската недела на е-вештини, се одржа во март 2010 г. Учествуваа триесет и пет земји, од кои голем дел веќе изработуваат сопствени иницијативи за е-вештини и дигитална писменост. Понатаму, иницијативата „Нови вештини за нови работни места“ – совет за вештини за ИКТ составен од многуте чинители – има цел да се осврне на неповрзаноста меѓу понудата и побарувачката на дигиталните вештини.

За малите и средните претпријатија, Комисијата подготви и водич со нови решенија за еДеловно работење на Интернет, во рамките на Европската мрежа за поддршка на еДеловно работење (еБСН). Водичот дава преглед на пазарот на решенија за електронско деловно работење и информатички технологии и им помага на компаниите да најдат и да изберат соодветни софтверски производи, решенија и даватели на софтверски услуги.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/innovation-research-copyright/index_en.htm
> *Harnessing Information Technology*

Помош за „интернационализација“: Европска мрежа на претпријатија

Пристапувањето кон нови пазари може да претставува застрашувачка задача. Наоѓањето меѓународни деловни партнери, добивањето финансиска поддршка од ЕУ и набавувањето нови технологии може да доведат до голема промена. Тука може да помогне мрежата Ентерпрајз Јуроп. Мрежата Ентерпрајз Јуроп здружува 589 организации за поддршка на претпријатијата од 47 земји, меѓу кои и од 27-те земји-членки на ЕУ. Во текот на изминатите две години 3-те илјади вработени во мрежата им имаат помогнато на преку 2 милиони МСП да ги остварат своите амбиции да се „интернационализираат“ – на пример преку организирање настани за наоѓање партнери и преку едношалтерскиот систем на обезбедување експертски совети за прашања што опфаќаат различни области, од интелектуалната сопственост до законодавството на ЕУ и стандардите. Неодамна мрежата отвори 15 контактни

точки во Кина и во Јужна Кореја, со што на европските МСП им овозможи полесен пристап до овие атрактивни пазари.

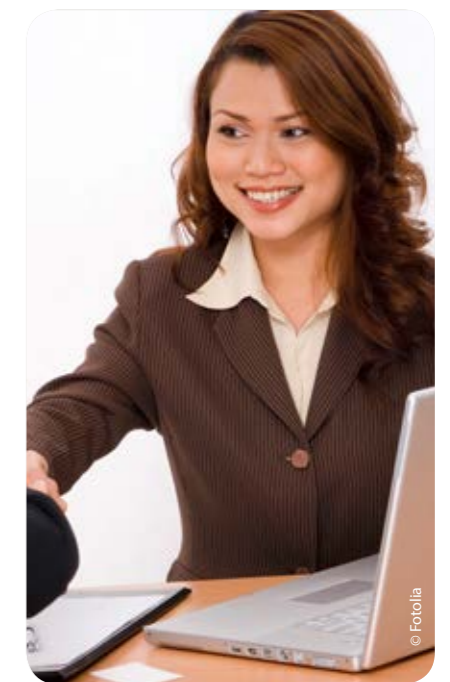
Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/support/contacts-services/index_en.htm

Време е да се глобализирате

Иако за повеќето МСП освојувањето на домашниот европски пазар е прв приоритет, проширувањето на видиците кон брзорастечките пазари може да донесе големи награди. Истражувањата покажуваат дека во текот на изминатите три години само едно од осум МСП соработувало со меѓународни партнери надвор од ЕУ. А тие што тргувале надвор од Европа постигнале поголем раст и во вработувањето и во обртот. ЕУ вложува во поддршка на компаниите што сакаат да се глобализираат. Канцелариите за поддршка – каква што е Европскиот деловен и технолошки центар – можат

да им помогнат на МСП да ги разберат растечките пазари. Вакви деловни центри на ЕУ ќе бидат отворени и во Кина и Тајланд. Суштинскиот совет за локалните закони и културата може да ја означи разликата меѓу успехот и неуспехот, особено за малите претпријатија. Една посебна информативна служба во Кина дава експертски совети за работи од областа на интелектуалната сопственост во Кина или поврзани со Кина. На 30 клучни пазари беа формирани тимови за пристап на пазарот, а истовремено делегациите на ЕУ, земјите-членки и деловните организации во ЕУ разменуваат искуства и експертиза трудејќи се да ги надминат трговските бариери. ЕУ, исто така, ги засилува напорите за намалување на нетарифните бариери користејќи ја својата политика за дополнително да ги отвори секторите што сè уште во голем степен не им се достапни на МСП, какви што се пазарите на услуги и на јавните набавки.

Повеќе информации може да најдете на Интернет:
http://ec.europa.eu/small-business/most-of-market/international-business-outside-europe/index_en.htm

Европска комисија

Повеќе за малите претпријатија Што прави ЕУ за малите и средните претпријатија
Луксембург: Канцеларија за публикации на Европската Унија

2011 – 24 стр. – 29.7x21 cm
ISBN 978-92-9238-110-3
doi:10.2871/52418

Канцеларија за
публикации

Ова издание е финансирано од Рамковната програма за конкурентност и иновации (ЦИП), чија цел е да ја поттикне конкурентноста на европските претпријатија.

